

آبونه شرائط : هر پر ايجون
سنه لکي (٤٠٠) التي ايلني
(٢٢٥) ، ممالك اجنيه ايجون
سنه لکي (٤٥٠) ، التي ايلني
(٢٥٠) غروشد.

نسخه سي ٧٠٥ غروشد .
سنه لکي ٥٢ عدددر .

اداره خانه : باب عالي جاده سنده
رشيد افندي خائنده

اخطارات
آبونه بدلي پشيندر .

مسلكه موافق آثار مع المنويه
قبول اولنور . درج ايدله بن
بازير اعاده اولنماز .

الشرق

آدره سي نيسلمنده آريجه
غروش کوندرمليدر .

مکتوبلرک امضالري واضح
واوقوناقلي اولسي وآبونه
صره نوسروسي محتوي
بولونسي لازمدر

ممالك اجنيه ايجون آبونه
اولانرك آدرسلرينك
فرانسزجه يازلسي رجا اولنور.

پاره کوندرلدیکی زمان نه
دائر اولديني بيلديرلي
رجا اولنور

اتبعون اهدكم سيل الرشاد

صاحب و مدير
اشرف اديب

باش محرر
محمد ماکف

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

جلد ٢٤

٢٥ ايلول ١٣٤٠

* پنجشنبه *

٢٥ صفر ١٣٤٣

عدد ٦١٨

اسلاميت وعصريلك

ايشلرمزى عصره اويديرمق فكري بزده ، اولدجه قديم برتاريخ
تولده مالكدرد . اسلاميت بزه ، دائما عصريلك فكري الهام ايدن بر
منبع فياض ، بزه دائما تجدد يوللريني كوسترن برمرشد كامل ايكن ،
بز اوکا قارشى چوقدنبري كوزلرمزى قاباش ، قولاقلمزى طيقاش
بوليور ايدك . « موم كندى دينه ايشيق ويرمز . » و « او ماهيلر كه
دريا ايجره در دريائي بيلمزلر . » ضرب ثلاري ايجانجه دائما كوزمرك
او كنده منجلى بولسان اسلاميت بزي تنوير ايدميوردي . ايجنده
بولنديغمز او دريائي حكمتك نه اولديني آكلابه ميور ايدك . اوروي
ايله تماسز بزه بر يكيك وعصريلك روحى نفخ ايتدى .

فقط ، بو روح بزه ، ماهيت اسلاميه ايله معكوساً مناسب بر فكر
تلقين ايتدى : احكام اسلاميه ايله عصريلكك ، تجددك بر آرده قافا
باريشديرده ميه جقلى فكري . . ايشته بوفكر ، تورك دولتي تاريخنده
« تنظيمات دورى » ناميله بر فصل مخصوص وجوده كيتردى . تنظيمات
رجالى دولت ايشلريني عصره ، غربه اويديرمق ايجون ، رسماً دكسه ده
فعلاً دين ايله دولتي يكدى كرندن آيirdى ، احكام فقهيه يرينه اوروي
قانونلريني اقامه ايتدى . احكام اسلاميه نامنه يالكيزه مجله احكام عدليه ،
ايله طلاق ، نكاح وسائر عاوى مشهلر يراقيلدى . رياست دولته
خليفه ، هيئت وكلا ميساننده شيخ الاسلام بولماسنه رغماً ، دولتك
معاملات عموميه سي احكام اسلاميه دن اوزاقلاشمش ايدى . سياست
دولته احكام اسلاميه نك هيچ بر موقعي يوقدى . يالكيزه ايجاننده
اهالى بي تسكين و ياخود تحريك ايدم بيلمك ايجون فتوى اصدارينه

تثبت ايديليوردي ، تعبير ديكرله ديانت سياسته آلت اتخاذاولتيوردى .
رجال دولته تربيه اسلاميه دن زياده غريب تربيه سي حاكم ايدى .
اسلام حياتندن زياده اوروي حياتي حاكم سوريوردى . الحاصل ،
عصريلك و تجدد نامنه مهم خطوه لر آتيلمش ايدى . دولتك عصر -
يلشمه سنه ، طريق ترقى و تمدنه سريغ دكسه ، تدريجي بر صورتده
ايلريله مه سنه هيچ بر مانع قالماشدى . فقط ، او تاريخدنبري اولدجه
اوزون بر زمان كچديكي حاليه عصريلشمك ، تجدد ايتك ، اثر ترقى
كوسترمك املارى بر دورلو تحقق ايدمه دى . كبرى كيدله ديسه ،
ايلري ده كيديله مدى . بوتون حركتير يرنده صابقمقدين عبارت قالدى .
حق يرنده صابماجن اصغرى بر ضررمندر . اوزماندنبري اوغرا ديفمز
مادى ومعنوى ضررلرك حدوحسابي يوقدر . عجا بو انحطاط وتدنينك
عامللري نه دن عبارتدر ؟ وبو ضايعاتك مسئوليت كيجه عاندر ؟ ده
او تاريخنده تقاعد واستراحت سسوق ايديلن اسلامي مسئول طومتق
انصافسزلق اولور . اوزون مدتدنبري ميداني بوش بولان عصريلشمك ،
غربيلشمق ، تجدد و تمدن ايتك ، اثر ترقى كوسترمك املارينك و او
امللره وصول اوغورنده مهادى فعاليت و حركتلك ، شمدى به قادار
بزي بولنديغمز نقطه دن ايلري كوتورمه دكدن بشقه ، كبرى كيتمكدن
بيله آليقويامامه سندن استدلالاً اكلايورز كه عصريلشمك ، غربيلاشمق
تجدد و تمدن ايتك ، آثار ترقى و تعالى كوسترمك يوللرنده اسلاميتك
عصريلك كندن استمداد ايتمه دكجه و اونك كوسترديكى ترقى و تجدد يوللرنده
يورومه دكجه عصريلشمك املارمز تحقق ايدمه دكجه ؛ و ، او ، آليردن
طومتادجه ياقامزى توقف و حق تدنى قوه قاهره لرينك آلرندن قورتارارق
برخطوه ايلري كيتمكه موفق اولاميه جفز .

وضعیتز یکیدن یکی به تجربه دوره لری کچیرمکه مساعداولسه یدی و بو تجربه لری نتیجه لری کوره جک قادر یاشایه جفمه عالم لاحق بولنسه یدی ، اسلامیتک اساسات عصریه سندن بش ، اون سنه هیچ استفاده واستفاضه ایدله مه سنی توصیه ایتمکه ده تردد کوستر مزدم . تا که قناعتلرمک هرکس طرفندن تصویب اولندیغنی کوره رک قلباً منشرح اولهیم و شمدی بوسوزلریته قارشى کوله جک اولانلره ، اوزمان بنده خفیف برتبسم ایله مقابله ایدیم .

فضله سوزه نه حاجت ؟ اکر مقصد من حقیقه و جدأ عصریلشمک ایسه ، اسلامیت عصریلشمک ، تجدد ایتمک امللرینک رقیبسز بر قوه مؤیده سیدر . اسلامیتله عصریلشمک برآرده قافا باریشدیره مایه جقلری ظننده بولانلر احکام اسلامیه دن تماماً بی خبر اولانلردر . عصریلشکی حقیقی معناسنده استعمال ایدنلر اسلامیتک اک عصری اساساتی احتوا ایلکده اولدیغنی اکلارلرسه ، اونک احکامنه درت آل ایله صاریلیرلر . اسلامیتله قافا باریشدیره مایه جق اولان عصریلشک فضیلتله توأم بولنان عصریلشک دکل ، حظوظات وهوسات نفسانیه بی تطمین ایدن عصریلشکدر . اکر عصریلشمک ایله مقصد من بونوع عصریلشمک ایسه ، بو ؛ ترقی و تجدد عاملی دکل ، انحطاط ، تدنی و تقبیخ عاملیدر .

کیفیتی دهآ آچیق اوله رق ایضاح ایدلم : عصریلشکله استهداف ایدیلان غایه خصوصی و عمومی حیاتی مزى عصر دن عصره ، حق سندن سنه ده کیشن شرائط حیاتیه توفیق ایتمک ایسه ، اسلامیتک انسانیته کوستر دیکی یولده بویولدر . عصریلشک نامه خراب بلده لرمزی اعمار ایتمک ایسته یور ایسه ک ، اسلامیت بزه ، مملکتکزی اعمار ایتیه ییکز دیمز . عصریلشک بزدن بلده لرمزی شوسه یوللریله ، شمندوفرلر ایله ، اوتومویللر ایله یکدیگرینه ربط ایتهمزی ایسته یورسه ، اسلامیت بزه ، مانده ویا خود بارکیر صربه لریله ، یولسز طاغلردن ، باطاقلی ، قومی جوللردن آشاراق بر بلده دن دیگر بلده یه کیتهمزی توصیه ایتمز . عصریلشک بزدن قاغنی صربه لری یرینه اک سریع وسائط نقایه بی اقامه ایتهمزی ایسته یورسه ، اسلامیت بزه اشیا کزی مطلقا قاغنی آراهه لریله نقل ایده جکسکز امرینی ویرمز . عصریلشک بزدن اسکی اصول صابان ایله زراعت عادتق ترک ایتهمزی ویرینه یکی اصول زراعت ماکینه لری اقامه ایتهمزی ایسته یورسه ، اسلامیت بزه مانع اولماز . عصریلشک بزه اوراقله اکین بیچمک وچانال کوره کلرله خرمان صاور مامزی بیراقدرق بو ایشلری ماکینه لره کوردیر مامزی توصیه ایدیورسه ، اسلامیت ده بوعصریلشکی تأیید ایدر .

عصریلشک بزدن فابریقه لرشاسنی ، دارالصناعه لرشاسنی ایسته یورسه ، اسلامیت بو عصریلشک دست مودت اوزاتیر . عصریلشک بزه دائماً قوتلی دوناما بولندیر یکنز امرینی ویریورسه ، اسلامیت ده

بزه عین امری ویریر . عصریلشک بزه طیاره لر ، تحت البحر لر اعمال ایدیکز دیورسه ، اسلامیت ده عینی خطایده بولنور . عصریلشک محکمه لریمک برر منبع عدالت حاله کتیرله سنی تکلیف ایدیورسه ، اسلامیتک تکلیفی ده باشقه برشی دکلدر . عصریلشک بزه وظائف واماناتی اهل واربابنه تودیع ایتهمزی امر ایدیورسه ، بو امر اسلامیتک احکام اساسیه سندن در عصریلشک مقتضاسی فردی واجتماعی معاملاتده استقامتدن آیرلماق ایسه ، اسلامیتک مقتضاسی ده بودر .

عصریلشک ملق ، دولتی زنکینشدیرمک دیمک ایسه ، اسلامیت بوکا ممانعت ایتمز . عصریلشک بزی سائر ملتلرک اقتصادی و سیاسی اسارتلردن قورتاره جق ایسه ، اسلامیت مسلمانلرک هیچ برملته هیچ بروجله اسیر اولماسنی ایسته مز . عصریلشک جهالت دشمنانی و علم وفن حامیلکی دیمک ایسه ، اسلامیت جهالتک اک بیوک بردشمنی و علم وفنک اک قوتلی برحامیسیدر . عصریلشک مکتبسز قصبه وقریه لرمزده مکتب آچق دیمک ایسه ، اسلامیت بونی آلفیشلار . عصریلشک فقرا وضمعانی حمایه ایده جک ایسه ، اسلامیت فقرا و ضعیفانک اک مشفق برحامیسیدر . عصریلشک بزه کوچوکلره مرحمت ، بیوکلره حرمت فکرینی تلقین ایده جک ایسه اسلامیت ده بزه عین درسی ویره مکده در .

عصریلشک بزی حقوق آخره تجاوزدن منع ایده جک ایسه ، اسلامیت بونی شدتله منع ایتمکده در . عصریلشک بزه تهذیب اخلاق ایتدیره جک ایسه ، اسلامیت اک اخلاقی بر دیندر . عصریلشک بزه وطنپرورلک حسلری ، ملیت مربوطیتی تمیه ایده جک ایسه ، اسلامیت ده عینی وظیفه بی ایفا ایتمکده در . عصریلشک بزه طائله رابطه لرینی تقویه ایده جک ایسه ، اسلامیت ده عین غایه بی تعقیب ایتمکده در . عصریلشک بزی فضیلتپرور و رذیلت کریز یاهه جق ایسه ، اسلامیت بوتون دوستلغنی فضیلتله ، بوتون عداوتق ده رذیلتله توجیه ایتمکده در . عصریلشک اره مزده اخوت تأسیس ایده جک ایسه ، اسلامیت بدایت ظهورندن بری بزه بونی توصیه ایتمکده در . عصریلشک بزی اسرافدن ، سفاقتدن ، سرخوشلقدن ، قماربازلقدن ، دولاندیر یچیلقدن ، حیله کارلقدن سرقندن ، مضاربندن ، مقاتله دن ، مشاعه دن ، مجارحه دن ، انتخاردن آلیقویه جق ایسه ، اسلامیت بونلری شدتله نهی بیورمشدر . عصریلشک بزه جان ، مال ، عرض ، ناموس امنیتی بخش ایده جک ایسه ، اسلامیت بونلره قارشى اک حساس بر امنیت نقطه سیدر . عصریلشک بزه انسانیتک نه دن عبارت بولندیغنی وانسانیت وظیفه لرینک نه لردن عبارت بولندیغنی بیلدیره جک ایسه ، اوله عصریلشک اسلامیتدن عبارتدر .

عصریلشکدن مقصد زمانلرک ، سنه لرک ، عصرلرک تحولات متباهه سنه قارشى یکی ، یکی وضعیتر آلق ایسه ، اسلامیت عرف و عادتله بر موقع حاکمیت ویرمک ، ازمانک تبدیلیه احکامک تبدل ایده جکی

اسلام مدنیتک روحی امتصاص ایدن هیئت اجتماعی من سلجوقیلری استخلافی انساننده بر آووج فداکار و سنجیه لی خالقندن عبارت اولدینی حالده آرزمانده عدل و انتظامنی تأسیس ایتمشدی . قرون وسطی ذهنیتنه مخالف اولهرق احتیاج زمانیه کوره اک مکمل عسکری ، اجتماعی و اقتصادی مهم اساسلر وضع اولمشدی . بوکون ایچون غیرکافی اولان بواساسلر هیئت اجتماعی من ایچون حین تطبیقنده پک مهم نتایج تولید ایلش ، توسع و انکشافاتمه عائد باشلیجه عواملدن معدود بولنش ، ظاهراً واردات ارضیه نك و امور عسکریه نك اداره سندن عبارت ظن اولنان بو قانونلر من ؛ حقیقت حالده غریبه کی دره بکاک اداره سندن جوق فرقی اولهرق اجتماعیات و اقتصادیاتمه حائر تأثیر اولمشدر . نوعماداره محلیه ولایاته مشابه محلی بر بودجه ایله مقید اولان سنجاقلر خدمات عمومی نك ، وظائف عسکریه نك حسن صورتله تدویرینه مقتضی منابع ثروتی الله ایده بیلیمک ایچون زراعت محلیه یی ، صناعت مکتسبه یی بوکسالتیمکه و بوضوورتله فضله قازانچ تأمیننه مجبور بولونیوردی . سنجاق بکلری اوروبا دره بکلری کبی اهالی یی کیف و آرزوسنه تابع و اسیر طوهرق ، آج و چبلاق بیرافرق کیسه سنی دولدورمق ایچون چالیشدیر مازدی . چونکه : ایفاسیله مکلف اولدینی معین وظیفه لر آنجق قوتلی ، زنکین برخلقه تأمین ایدیه بیایردی . -فره کوندیرلن غازیلر کثرتی ولوازمات حربیه لرینک مکملتی منسوب اولدینی سنجاق ایچون باعث شرف عد اولونیوردی . بوعتبارله خدمات عمومییه ده اساسلی اولهرق اشتراک ایچون عمومی بر رقابت موجوددی . داخلده کی بیویاکانی بسلامه مک ، یتیم چوجقلری یتشدیرمک ، ناهل ایتدیرمک ، او صاحبی یایمق ، تردیات اخلاقیه نك اوکته کچمک ، احکام شرعیه یی تنقید ایتدیرمک ، مختلف صناعت اربابی تشویق ایتک کبی وظائف مهمه ایله مکلف اولان سنجاق بکلری بوزلرک تطبیق و اجرا سنده جماعت اسلامی نك اک واسع صورتده مظهر معاوتی اولوردی . عین زمانده فتوخلک تکثری حوضه ، لکمزک کسب وسعته باشلامای ترقیات صناعیه واجتماعیه اوزرنده حسن تأثیر حاصل ایله یوردی . برطرقدن حسن تعاونله یکدیگرینه قوتله مربوط اولان افراد ملت کیتدیکی یرلرده عین اساسی نشر ایدیور ، آرزمانده محلی صنایع انکشافه باشلا یوردی . هر هانکی بر ساحه وطنه التحاق ایدرسه در حال اوراده برانقلاب ، بر فعالیت ، بر رونق حاصل اولیوردی . بروسه نك ، اذنیفک ، ایزمیتک فتحندن صکره اورالرینک بر مرکز مدنیت و صنعت حاله کلدیکی حقایق تاریخیه دندر . هیئت اجتماعی منک دور کالنده اعظمی قوتی احراز ایدن بو تشکیلات قابلیت ، حرث ملیمزی اوروپای و سلطانن آسیای وسطایه ، آفریقانک مرکزینه قدر عصر لرحه ادامه ایتدیرمشد . ملت سسطوتی ساده قوتیه دکل ، هنریله ده اعلان ایتمشدر .

دستورینی وضع ایتک ، علمایه اساسات عمومی دن یکی ، یکی احکام جزئی استنباط ایله مک صلاحیتی ویرمک صورتلریله نه قادر عصری بر دین اولدینی کوسترمشد . اسلامیت بو ساحه لرده عصر یلشمه من ، نچدد کوسترمه من مانع اولماقدن بشقه ، بزی دانما عصر یلشمه یی تشویق وحق اجبار ایتمکه بردوام بولنیور .

عصر یلکدن مقصد اکر بونلر دکل ده ، اخلاقزی ، بزه هر کون آیری بر جهره مستکره عرض ایدن عصر حاضرک اخلاقه اویدیرمق ایسه ، اسلامیت بو نوع عصر یلک ایله شه سز قافا باریشدیرمه من . عصر یلکدن مقصد اکر اخلاقه ، فضیله ، عفته ، استقامته اهمیت و قیمت ویرمه مک ایسه ، اسلامیت بویه عصر یلک ایله دوست اولماز . عصر یلک ایجاباتی میخانلر ، عموخانلر ، قسارخانلر ، دانس محللری آچق ایسه ، اسلامیت بونلر جواز ویرمه من . عصر یلکدن مقصد خصوصی طائله رابطلری یرلرینه عمومی و غیر مستقر ، ذوقی ، کبی ، کچی رابطلر اقامه ایتک ایسه ، اسلامیت بویه عصر یلک نه سلام ویریر ، نه مر حبادیر . عصر یلک عمده لری حق و باطلی ، حلال و حرامی ، ثواب و کنایه یکدیگرندن تفریق ایتیره ک ، حیانه هر شیئی مباح و حیاتی منفعتدن عبارت تلقی ایتک ایسه ، اسلامیت بویه عصر یلک ایله تأسیس مناسبت آرزوسنی بسلامه من . عصر یلکدن ایده جکمز استفاده قادینقله ارککک فرق فطریسنی آردن قالدیرمق ایسه ، اسلامیت بو عصر یلک قارش مستهزی بر وضعیت آلیر . عصر یلکک وصف مییزی حریت نامنه اولادی ابویه ، زوجیه یی زوجه اطاعت ایتدیرمه مک ایسه ، اسلامیت بو عصری طرز تربیه یی عین تربیه سزک تلقی ایدر . عصر یلکک مقتضای قادینلرک سرخوش اولهرق سوقا لدره نعره آتالری ایسه ، اسلامیت بویه مستکره صدالری ایشیتمه مک ایچون قولقلرینی طیقار . عصر یلک هر خصوصده حاکمیتی قوت و بزمک ایسه ، ضعیفک ادامه حیاتی قوینک مرحتنه بیر افاق ایسه اسلامیت اوله عصر یلکک نظر استکرا هله باقار . عصر یلکک شعاری یالکز مادی اولمقدن عبارت ایسه ، معنویانه قیمت و اهمیت ویرمه مک ایسه ، اسلامیت انسانیتک بویوله عصر یلشمه سنی مصیبت تلقی ایدر . عصر یلکک انسانیتله بهیمیت حقنده کی تلقیاتی یکدیگرندن فرقی دکلسه ، اوله عصر یلکک اسلامیت ده معارضدر ، انسانیت ده .

بی عیف

اجتماعیات :

ملتزک اجتماعی و اقتصادی قابیلیتی

بعض کندی بکنمش متردیلر ملتزک بوکسک تمدن و ترقی قابیلیتی منکر درلر . اساسلی بردوشونجه یی دکل جاهلانه و غندی فکر لره استناد ایدن بو ذهنیتک نه قدر یا کلش اولدینک اک بلیغ شاهدی تاریخدر .